

Minister Klimatu i Środowiska

DC-WKiC.053.4.2023.EZ
2532066.9647011.8250910
Warszawa, 15-06-2023

Wg rozdzielnika

Szanowni Państwo,

odpowiadając na petycje skierowane do Ministra Klimatu i Środowiska w tej samej sprawie, tj. w sprawie wprowadzenia przepisów prawnych w zakresie pułapu rekompensowanych cen ciepła sieciowego dla odbiorców mieszkaniowych, które zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r., poz. 870), zostały zakwalifikowane jako petycja wielokrotna, zawiadamiam, że petycja wielokrotna została rozpatrzona negatywnie. Poniżej przedstawiam stanowisko w przedmiotowej sprawie.

1. Wobec postulatu, aby wypłacać rokrocznie i dwukrotnie w ciągu roku (30 kwietnia i 30 września) kwotę 1 tysiąca złotych na lokal mieszkalny dla mieszkańców budynków wielolokalowych, waloryzowaną rokrocznie inflacją lub poprzez ustalenie stawki na podstawie stawki kwalifikowanej powierzchni mieszkaniowej – należy stwierdzić, że byłaby to forma pomocy stawiająca wybrane grono obywateli w sytuacji uprzywilejowanej.

Realizowanie zasady państwa prawnego zakłada wdrażanie idei sprawiedliwości, która polega na dążeniu do zachowania równowagi w stosunkach społecznych i powstrzymywanie się od kreowania nieusprawiedliwionych, niepopartych obiektywnymi wymogami i kryteriami przywilejów dla wybranych grup obywateli. Poszanowanie tej zasady polega przede wszystkim na słusznym i sprawiedliwym wyważeniu interesu ogółu (dobra wspólnego) i interesów jednostki.

Zaproponowana przez autorów petycji zmiana przepisów jest niezgodna z założeniami osiągnięcia określonego poziomu udzielenia wsparcia dla gospodarstw domowych i instytucji użyteczności publicznej, jako odbiorców szczególnie wrażliwych i nie może stanowić podstawy uzasadnienia do zmiany prawa w tym zakresie. W takiej analizie różnych modeli wsparcia dla tych odbiorców, przyjęto rozwiązania, które mają na celu ograniczyć negatywne skutki społeczne, w tym oddalić ryzyko znaczącego wzrostu ubóstwa energetycznego. Priorytetem stało się zapewnienie podstawowej potrzeby, jaką jest ogrzanie gospodarstw domowych i obiektów, w których swą działalność prowadzą podmioty wrażliwe, poprzez przyznanie wsparcia finansowego.

Należy zwrócić uwagę, że odbiorcy ciepła systemowego, co do zasady, są permanentnie chronieni modelem taryfowym. Zgodnie z mechanizmem wolnego rynku, przedsiębiorstwa ciepłownicze dokonują zakupu paliw wykorzystywanych do wytwarzania ciepła, stosując zróżnicowane stawki i wynika to z bezpośrednich relacji gospodarczych, przy czym mają one ścisłe przełożenie na ceny ciepła dla odbiorców.

Różnorodność systemów ciepłowniczych, stosowanych paliw i technologii wyklucza ponadto zastosowanie dopłaty bezpośredniej, gdyż w wielu przypadkach byłaby to pomoc nieadekwatna, gdyż nieuwzględniająca rzeczywistych wzrostów cen i stawek opłat za dostarczone ciepło na cele ogrzewania.

2. Wobec postulatu, aby środki z rekompensat były przekazane na rachunek zarządcy nieruchomości, który uwzględni to w rozliczeniu rocznym, należy stwierdzić, że na tym etapie nie byłoby to rozwiązanie właściwe.

W ostatnim czasie, do Ministerstwa wpłynęło wiele skarg pod adresem podmiotów zarządzających budynkami wielolokalowymi, w których to skargach mieszkańcy podnosili krytyczne uwagi pod kątem sposobu rozliczania opłat z tytułu ciepła. Podwyżki opłat często oparte są na prognozach i dopiero w perspektywie kolejnych miesięcy mogą oczekiwać ewentualnych zwrotów lub uwzględnienia nadpłaty w rozliczeniu.

Wraz z nowym mechanizmem maksymalnej ceny dostawy ciepła, wprowadzonym nowelizacją ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1967 z późn. zm.), ograniczone zostały powyższe przypadki. Nowelizacja nałożyła obowiązek reagowania na zmiany cen ciepła na bieżąco, aby redukować nadmierne obciążenia i środki nie gromadziły się do czasu rozliczenia ich po kilku miesiącach.

Uwzględnienie postulatu składających petycję spowodowałoby naruszenie wprowadzonych rozwiązań.

3. Wobec postulatu, aby zarządca nieruchomości wskazywał liczbę lokali uprawnionych, należy przypomnieć, że postawą do stosowania wsparcia przewidzianego ustawą o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw jest oświadczenie złożone sprzedawcy ciepła przez uprawnionych odbiorców. Oświadczenie składają osoby działające w imieniu i na rzecz odbiorcy tj. sprawujące zarząd nad spółdzielnią lub wspólnotą mieszkaniową. Rozpatrywanie zgłoszonego postulatu jest zatem bezprzedmiotowe.

Należy ponadto wskazać, że kumulacja niekorzystnych czynników geopolitycznych wpływających na rynki surowców energetycznych spowodowała, że ceny ciepła dla mieszkańców korzystających z ciepła systemowego wzrosły do poziomów wyższych niż założono projektując pierwotnie obowiązujący mechanizm wsparcia. Należy przy tym rozróżnić odbiorcę rozliczającego się ze sprzedawcą ciepła – przedsiębiorstwo energetyczne, a odbiorcę końcowego, który w przypadku budynków wielolokalowych rozlicza się za pośrednictwem spółdzielni lub wspólnoty mieszkaniowej poprzez przyjęty regulaminem sposób.

W związku powyższym dokonano modyfikacji zakresu wsparcia i w trybie pilnym zidentyfikowano możliwe obszary dalszej interwencji, które zapewniły dodatkowe wsparcie dla gospodarstw domowych i instytucji użyteczności publicznej. W efekcie nastąpiło w wielu przypadkach zmniejszenie opłat dotyczących dostaw ciepła w tych miastach, gdzie pierwotne regulacje okazały się niewystarczające.

Celem państwa jest sprawiedliwe rekompensowanie kosztów ogrzewania wszystkim obywatelom, stąd nie jest możliwe zastosowanie jednego rozwiązania prawnego, które mogłoby objąć wszystkich obywateli równocześnie i w równym stopniu. Specyfika rynku ciepła oraz różne ceny i dynamika zmian cen różnych nośników wymuszają odpowiednie dostosowanie wysokości przyznanej pomocy do lokalnych uwarunkowań. Wynika to z znaczącego zróżnicowania systemów ciepłowniczych oraz w szerszym kontekście z różnych sposobów ogrzewania lokali, ze względu na sposoby zaopatrzenia w ciepło (systemowe lub indywidualne) oraz ze względu na wykorzystanie różnych nośników w tym: energia elektryczna, gaz ziemny, węgiel, pelet, gaz LPG, olej opałowy. Koniecznej pomocy nie można sprowadzić do jednego programu wsparcia, który nie uwzględniałby występujących różnic.

Każde z wprowadzonych przez Ministra Klimatu i Środowiska rozwiązań ma, w jak największym stopniu, złagodzić skutki wywołanego czynnikami zewnętrznymi kryzysu energetycznego i inflacji oraz wspierać wrażliwych odbiorców energii.

Przygotowano i zaadresowano różne modele wsparcia do określonego kręgu odbiorców wykorzystujących różne rodzaje paliw i nośników energii do ogrzewania mieszkań, budynków i lokali. Uwzględniając jednocześnie dbałość o efektywną dystrybucję środków pomocy wysokość dopłat została zróżnicowana ze względu na wartość kaloryczną paliwa, aby wszystkie narzędzia wsparcia zostały ograniczone do relatywnie podobnego poziomu. Nie znajduje zatem uzasadnienia twierdzenie o niesprawiedliwym, bo bardziej lub mniej korzystnym traktowaniu określonych odbiorców paliw i energii w tym ciepła.

Do wiadomości: Departament Kontroli i Audytu